

Warszawa, dnia 02 sierpnia 2022r.

Podsekretarz Stanu

dot. VII.501.36.2022.PKR

DKO-V.053.2.2022

Pan

Marcin Wiącek

Rzecznik Praw Obywatelskich

Szanowny Panie Rzeczniku,

w odpowiedzi na pismo z 6 lipca 2022 r., znak: VII.501.36.2022.PKR, zawierające prośbę o stanowisko Ministerstwa Sprawiedliwości w kwestii zasad doręczania korespondencji sądowej przez Poczta Polska S.A. Ministerstwo Sprawiedliwości uprzejmie przedstawia, co następuje.

Na wstępie należy zauważyć, że zarówno w postępowaniu cywilnym, jak i w postępowaniu karnym zasadą jest, że pismo doręcza się adresatowi osobiście (art. 133 § 1 k.p.c. i art. 132 § 1 k.p.k.). W sytuacji, gdy doręczenia nie można dokonać w sposób wskazany w przepisach k.p.c. i k.p.k., pismo przesłane za pośrednictwem operatora pocztowego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe (Dz.U. z 2022 r. poz. 896) pozostawia się w placówce pocztowej tego operatora pocztowego.

Szczegółowe zasady dotyczące trybu doręczania pism sądowych w postępowaniu cywilnym zostały uregulowane w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 6 maja 2020 r. w sprawie szczegółowego trybu i sposobu doręczania pism sądowych w postępowaniu cywilnym (Dz.U. z 2020 r. poz. 819 – dalej: „rozporządzenie”).

Zgodnie z § 11 ust. 1 rozporządzenia, „jeżeli do doręczenia przesyłki nie doszło, w razie odmowy przyjęcia przesyłki, a także jeżeli przesyłki nie można doręczyć z powodów określonych w art. 136 § 2 i art. 139 § 3-3¹ k.p.c., doręczający dokonuje adnotacji o przyczynie niedoręczenia przesyłki na formularzu potwierdzenia odbioru oraz umieszcza na tym formularzu datę i składa swój podpis”.

Zgodnie z art. 139¹ k.p.c. jeżeli pozwany, pomimo powtórzenia zawiadomienia zgodnie z art. 139 § 1 zdanie drugie, nie odebrał pozwu lub innego pisma procesowego wywołującego

potrzebę podjęcia obrony jego praw, a w sprawie nie doręczono mu wcześniej żadnego pisma w sposób przewidziany w artykułach poprzedzających i nie ma zastosowania art. 139 § 2-3¹ k.p.c. lub inny przepis szczególny przewidujący skutek doręczenia, przewodniczący zawiadamia o tym powoda, przesyłając mu przy tym odpis pisma dla pozwanego i zobowiązując do doręczenia tego pisma pozwanemu za pośrednictwem komornika.

Sprawę doręczeń komorniczych regulują przepisy ustawy z dnia 22 marca 2018 r. o komornikach sądowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1301 - dalej: „ustawa”). Komornik osobiście doręcza bezpośrednio adresatowi zawiadomienia sądowe, pisma procesowe oraz inne dokumenty sądowe za potwierdzeniem odbioru i oznaczeniem daty albo stwierdza, że adresat nie zamieszkuje pod podanym adresem.

Treść dokonanych ustaleń komornik wciąga do protokołu. Jeżeli próba doręczenia okaże się bezskuteczna, a zgodnie z ustaleniami komornika adresat zamieszkuje pod podanym adresem, w oddawczej skrzynce pocztowej adresata umieszcza się zawiadomienie o podjętej próbie doręczenia wraz z informacją o możliwości odbioru pisma w kancelarii komornika oraz pouczeniem, że należy je odebrać w terminie 14 dni od dnia umieszczenia zawiadomienia.

Jeżeli próba doręczenia okaże się bezskuteczna, a zgodnie z ustaleniami komornika adresat nie zamieszkuje pod wskazanym adresem, komornik zwraca pismo podmiotowi zlecającemu doręczenie, informując go o dokonanych ustaleniach.

W obecnym stanie prawnym brak adnotacji o przyczynach niedoręczenia przesyłki ze strony pracownika operatora pocztowego przy doręczeniu pierwszego pisma sądowego w sprawie nie rodzi ryzyka, że dalsze postępowanie będzie toczyć się bez wiedzy powoda.

Ministerstwo Sprawiedliwości uprzejmie informuje, że szczegółowe zasady doręczania pism organów procesowych w toku postępowania karnego określa rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 10 stycznia 2017 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu doręczania pism sądowych w postępowaniu karnym (Dz. U. z 2018 r. poz. 553 ze zm.).

Stanowiący załącznik wymienionego rozporządzenia wzór formularza pokwitowania odbioru wśród adnotacji, które wypełnia doręczający przesyłkę, przewiduje w pkt. 4 lit. b – w przypadku, gdy przesyłki nie doręczono – możliwość podania, z jakich innych przyczyn nie nastąpiło doręczenie. Uzyskanie przez doręczającego/wydającego pismo informacji, że adresat wyprowadził się bądź nie zamieszkuje pod wskazanym adresem jest okolicznością, która powinna być odnotowana na formularzu pokwitowania odbioru.

Z kolei taka adnotacja na formularzu pokwitowania odbioru pozwoli organowi prowadzącemu postępowanie karne podjąć czynności zmierzające do ustalenia nowego, aktualnego adresu zamieszkania lub przebywania osoby, do której kierowane jest pismo.

Przepisy wskazanych rozporządzeń dotyczące zasad i trybu doręczania pism sądowych w postępowaniu cywilnym i postępowaniu karnym nie wymagają, by listonosz sprawdzał tożsamość osoby składającej takie oświadczenie ani nie określają formy oświadczenia.

Nie ma wymogu, by doręczyciel odbierał ww. oświadczenie w szczególnej formie jak również, aby sprawdzał tożsamość osoby udzielającej informacji i odnotowywał dane tej osoby na potwierdzeniu odbioru. Tożsamość osoby udzielającej informacji może być jednak pomocna w przypadku podjęcia przez sąd stosownych czynności w sytuacji dokonania adnotacji o niedoręczeniu przesyłki z innych przyczyn. Ocena, czy pismo nieodebrane przez adresata może zostać uznane za skutecznie doręczone w rozumieniu przepisów k.p.c. lub k.p.k. należy bowiem do organu procesowego.

Mając powyższe na uwadze, należy stwierdzić, że **każda uzyskana informacja dotycząca przyczyny, dla której nie doręczono korespondencji, niezależnie od sposobu jej pozyskania przez osobę doręczającą, powinna przez nią zostać zawarta w pkt 4 na str. 2 formularza potwierdzenia /pokwitowania odbioru.**

Ponadto Ministerstwo uprzejmie informuje, że Poczta Polska S.A. doręcza korespondencję nadawaną przez sądy na podstawie umowy na świadczenie usług pocztowych na rzecz sądów powszechnych zawartej ze Skarbem Państwa reprezentowanym przez Dyrektora Sądu Apelacyjnego w Krakowie. W piśmie z 11 marca 2022 r. Dyrektor Sądu Apelacyjnego w Krakowie zwrócił się do Ministerstwa Sprawiedliwości z prośbą o przedstawienie stanowiska, czy i na jakich zasadach osoba doręczająca korespondencję powinna odebrać oświadczenie od osoby zamieszkującej/przebywającej pod danym adresem, dotyczące braku zamieszkania adresata pod wskazanym adresem. W piśmie z 12 kwietnia 2022 r. Ministerstwo Sprawiedliwości udzieliło tożsamej odpowiedzi na powyższe zapytanie.

Z wyrazami szacunku

Katarzyna Frydrych
/podpisano elektronicznie/